

سنجش میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان و رابطه‌ی آن با کارکرد خانواده: نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده

مجید صدوقی^۱
آمنه مرکوبی بیدگلی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف سنجش میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه کاشان و بررسی رابطه آن با کارکرد خانواده با توجه به نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده انجام شد. این پژوهش از نوع توصیفی بوده که در قسمت اول مربوط به سنجش میزان شیوع اعتیاد به اینترنت از طرح پیمایشی و در قسمت دوم درباره رابطه کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده با اعتیاد به اینترنت از طرح همبستگی استفاده شد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه کاشان در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بود. تعداد ۲۶۰ نفر با روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ، پرسشنامه عملکرد خانواده و پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده زیمت و همکاران پاسخ دادند. نتایج نشان داد که میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان این دانشگاه ۱/۵ درصد بود و بین مولفه‌های کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی با استفاده مفراط از اینترنت رابطه منفی معنادار وجود دارد. همچنین، نتایج مدل معادلات ساختاری بیانگر آن بود که هر دو متغیر کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی استفاده مفراط از اینترنت را بطور معناداری پیش‌بینی کرده و به طور مشترک ۱۷ درصد استفاده مفراط از اینترنت را تبیین می‌کنند. همچنین، حمایت اجتماعی ادراک شده دارای نقش واسطه‌ای در رابطه میان کارکرد خانواده با استفاده مفراط از اینترنت است.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، استفاده مفراط از اینترنت، کارکرد خانواده، حمایت اجتماعی ادراک شده

۱. استادیار روانشناسی دانشگاه کاشان، کاشان، ایران (نویسنده مسئول)، ایمیل: sadoughi@kashanu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.

مقدمه

بیش از چهار دهه از اختراع اینترنت^۱ و حدود ۲۰ سال از استفاده همگانی از آن می‌گذرد و در همین مدت کوتاه رشد بسیار چشمگیر داشته است. آمارها نشان می‌دهد امروزه اینترنت بیش از تلویزیون و ماهواره وقت مردم را به خود اختصاص می‌دهد و دیگر لقب جعبه‌ی جادو برانده‌ی تلویزیون نیست، چون جای خود را به کامپیوتر و اینترنت داده است (بروکمن^۲، ۲۰۱۱).

طبق تحقیقات انجام شده توسط انجمن اینترنت^۳ (۲۰۱۴؛ پونتس^۴، زابو^۵، گریفیتس^۶، ۲۰۱۵) طی ۱۰ سال گذشته تعداد استفاده‌کنندگان از اینترنت در جهان از یک میلیارد نفر به سه میلیارد نفر رسیده است. طبق آمارها در سال ۲۰۰۸، ۲۱/۹ درصد مردم جهان یعنی یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر به اینترنت دسترسی داشته‌اند، که این میزان نسبت به سال ۲۰۰۰ رشد ۳۰/۵ درصدی داشته است. همچنین، در سال ۲۰۰۸، ۲۱/۳ درصد مردم خاورمیانه یعنی حدود ۴۱ میلیون نفر به اینترنت دسترسی داشته‌اند که نسبت به سال ۲۰۰۰، ۷۶/۱۱ درصد رشد داشته است (پاک سرشت و نوری نیا، ۱۳۸۴). اینترنت از سال ۱۳۷۱ وارد ایران شد و از آن زمان تا کنون تعداد کاربران آن رشد چشمگیر داشته است، به طوری که تا پایان سال ۱۳۸۸ تعداد کاربران اینترنت در ایران را در حدود ۱۰ تا ۲۰ میلیون نفر تخمین زده‌اند (حسینی بهشتیان ۱۳۹۰)، در سال ۲۰۱۰ این رقم به ۳۳ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر رسیده و در سال ۲۰۱۳ تعداد کاربران ایرانی را ۴۲ میلیون نفر اعلام کرده‌اند (خطیب زنجانی، آگاه هریس؛ ۱۳۹۳). امروزه این ابزار نوین ارتباطی بخش جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره‌ی جوانان شده است. به طوری که میزان گرایش جوانان ایرانی به استفاده از اینترنت را ۷۸/۵ درصد گزارش کرده‌اند (جعفری، فاتحی زاده، ۱۳۹۱). ویژگی‌های منحصر به فرد اینترنت از جمله سهولت دسترسی به آن، ۲۴ ساعته بودن، سادگی کار، هزینه پایین، گمنام ماندن کاربران آن و... موجب استقبال زیاد از آن شده است (خواجه موگهی و علاسوند، ۱۳۸۹).

بی تردید هر پیشرفت جدیدی در کنار مزایایی که دارد می‌تواند مشکلاتی نیز به همراه داشته باشد، اینترنت هم با تمام فوایدی که دارد همچون شمشیری دو لبه می‌تواند مضرات و مشکلات فراوانی را به خصوص برای نسل جوان فراهم کند. یکی از مهمترین مشکلاتی که اینترنت با خود به همراه داشته استفاده‌ی بیش از حد آن و به عبارتی دیگر اعتیاد به اینترنت^۷ است. استفاده‌ی زیاد از اینترنت با عناوین متفاوتی از قبیل وابستگی رفتاری به اینترنت^۸، استفاده‌ی مرضی از اینترنت^۹، استفاده‌ی مشکل‌زا از اینترنت^{۱۰}، سوء استفاده از اینترنت^{۱۱} و اختلال اعتیاد به اینترنت معرفی شده است.

ایوان گلدبرگ^{۱۲} اولین بار اختلال اعتیاد به اینترنت را مطرح و معیارهای تشخیص آن را ثبت کرد. اعتیاد به اینترنت نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت ایجاد می‌کند که با ویژگی‌های زیر تعیین می‌شود: هزینه‌ی روز

1. Internet
2. Brockman
3. Internet Society
4. Pontes
5. Szabo
6. Griffiths
7. Internet Addiction
8. behavioral dependence on the Internet
9. pathological use of the Internet
10. problematic use of the Internet
11. internet misuse
12. Ivan Goldberg

افزون برای اینترنت و موضوعات مربوط به آن، احساس هیجان ناخوشایند (اضطراب و افسردگی) در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست، قابلیت تحمل کردن و عادت کردن به اثرات در اینترنت بودن و انکار رفتارهای مشکل‌زا (گنزالز^۱، ۲۰۰۸). بر اساس مطالعات، به طور میانگین ۱۱ ساعت در هفته آنلاین بودن (بیش از یک ساعت در روز) می‌تواند اختلال اعتیاد به اینترنت قلمداد شود (ویدیانتو، گریفتس^۲، ۲۰۰۶). یانگ^۳ ملاک DSM-IV برای تشخیص قماربازی بیمارگونه را مبنایی برای تشخیص اعتیاد اینترنتی قرار داد و بر این اساس هر فردی که به حداقل ۵ نشانه از فهرست زیر جواب مثبت بدهد، معتاد به اینترنت شناخته می‌شود:

- (۱) تداوم استفاده با وجود آگاهی از آثار منفی آن، (۲) احساس گذراندن زمان بیشتر در اینترنت برای بدست آوردن میزان رضایت بیشتر، (۳) عدم موفقیت در کنترل، توقف یا کم کردن استفاده از اینترنت، (۴) احساس ناآرامی، افسردگی یا بدخلقی به هنگام قطع یا کم کردن استفاده از اینترنت، (۵) فرد بیشتر از زمانی که قصد دارد، از اینترنت استفاده کند. (۶) فرد به خاطر استفاده از اینترنت فرصت‌های شغلی و روابط اجتماعی مهم خود را از دست بدهد. (۷) دروغگویی به اعضای خانواده، روان‌درمانگر یا افراد دیگر در مورد مدت زمان استفاده از اینترنت. (استاورپولوس، الکساندرآکی، موتی استفانی^۴، ۲۰۱۳)

در مورد مبتلایان اعتیاد اینترنتی در ایران، آمار دقیقی وجود ندارد، اما درگاهی و رضوی (۱۳۸۶) در پژوهشی نشان دادند که ۳۰ درصد از کاربران ۱۵ تا ۳۹ ساله به اینترنت اعتیاد داشته‌اند. همچنین در پژوهش معیدی فر، حبیب پور و گنجی (۱۳۸۶) در مورد کاربران اینترنت ۱۵ تا ۲۵ ساله در تهران نشان داده شد ۲۶/۶ درصد از کاربران اعتیاد عاطفی، ۳۴/۹ درصد اعتیاد رفتاری و در مجموع ۲۶/۸ درصد کاربران مبتلا به اعتیاد اینترنتی هستند. بر اساس پژوهش خطیب زنجانی و آگاه هریس (۱۳۹۳) ۲۳/۸ درصد از دانشجویان دانشگاه پیام نور سمنان اعتیاد متوسط و ۱/۸ درصد از آنان اعتیاد شدید به اینترنت داشتند. صلحی و همکاران (۱۳۹۱) نشان دادند که ۱۸ درصد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران وابسته به اینترنت بودند و سه ساعت یا بیشتر در روز از اینترنت استفاده می‌کردند. همچنین خواجه موگهی و علاسوند (۱۳۸۹) در پژوهشی که در کافی‌نت‌های شهر اهواز انجام شد به این نتیجه رسیدند که ۸۶ درصد از کاربران این شهر اعتیاد به اینترنت داشتند (۵۶ درصد خفیف، ۲۸ درصد متوسط، ۲ درصد شدید). نتایج تحقیقات ملک احمدی و قاسمی (۱۳۸۹) در کافی‌نت‌های شاهین‌شهر حاکی از این بود که ۲/۳ درصد کاربران اینترنتی دارای اعتیاد شدید، ۲۷/۱ درصد اعتیاد متوسط و ۷۰/۶ درصد کاربر معمولی بودند. بر اساس تحقیق حسینی بهشتیان (۱۳۹۰) ۸/۹ درصد از دانشجویان تهران به اینترنت اعتیاد دارند. همچنین پونتس، زابوت و گریفتس (۲۰۱۵) طی تحقیق خود دریافتند که ۵۱ درصد از شرکت‌کنندگان پژوهش به اینترنت اعتیاد داشتند و ۱۴/۱ درصد گزارش دادند که بدون اینترنت زندگی شان بهتر می‌شود. همچنین در پژوهشی در وهان چین شیوع اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان در سال ۲۰۰۹، ۵/۲ درصد (ژانگ^۵ و همکاران، ۲۰۰۹) گزارش شد. در همین راستا شیوع اعتیاد به اینترنت در سال ۲۰۰۷ در مدارس مختلف شانگهای ۸/۸ درصد گزارش شد؛ این دانش‌آموزان نسبت به کاربران عادی اینترنت پیشرفت تحصیلی کمتری را نشان دادند (سو^۶، ۲۰۱۲). همچنین، در مطالعه‌ای در لبنان ۴/۲ درصد از دانش‌آموزان مشکلات قابل توجهی را در مورد استفاده از اینترنت تجربه کرده‌اند، این مطالعه نشان داد که استفاده از اینترنت در

1. Gonzalez
2. Widyanto & Griffiths
3. Young
4. Stavropoulos, Alexandraki & Motti-stefanidi
5. Zhang
6. Xu

تعطیلات دو برابر شده و در حالی که اعتیاد به اینترنت افزایش یافته ولی علاقه کاربران درباره اطلاعات و تحقیقات کاهش یافته است. (هاوی^۱، ۲۰۱۳).

مطالعات اخیر بر سه دسته از عوامل تاثیرگذار بر اعتیاد به اینترنت تاکید دارند. ۱) عوامل فردی شامل افسردگی، اضطراب، فشار روانی، هراس اجتماعی (جعفری و فاتحی زاده، ۱۳۹۱)، ۲) عوامل اجتماعی مشتمل بر حمایت ضعیف خانوادگی، سازگاری ضعیف اجتماعی (چن^۲ و همکاران، ۲۰۱۵) و ۳) عوامل مربوط به اینترنت شامل استفاده‌ی طولانی مدت از اینترنت، مهارت بالا در استفاده از آن و... (لی^۳، ۲۰۰۱؛ به نقل از احمدی و همکاران، ۱۳۸۹).

به نظر می‌رسد یکی از عوامل مرتبط با میزان استفاده از اینترنت چگونگی کارکرد خانواده^۴ است. نوع روابط والدین با فرزندان و نحوه‌ی تعامل اعضای خانواده با یکدیگر تاثیر بسزایی در نگرش، عواطف، علایق و شخصیت فرزندان دارد (شهریاری و همکاران، ۱۳۹۱). در خانواده‌هایی که تحقیر، تهدید و سرزنش وجود دارد، مواردی از قبیل عدم وجود ارتباط مناسب و توأم با اعتماد در بین اعضاء، نبود مرزهای روشن و واضح بین اعضای خانواده، عدم تناسب نقش‌ها و وظایف اعضاء با سطح رشدی آن‌ها، نبود فرایند حل مساله به طور مناسب، نبود همراهی عاطفی و عدم حل مناسب تعارض‌ها می‌توانند بستر مناسبی برای ابتلا به اعتیاد باشند (رحیمی، ۱۳۸۶).

همچنین منطقی (۱۳۸۹؛ به نقل از انسرودی و همکاران، ۱۳۹۲) در مطالعه‌ی خود دریافت که بین خلأهای عاطفی در محیط خانواده و گرایش به چت روم‌ها رابطه وجود دارد، به طوری که غنای محیط عاطفی خانواده، روابط مثبت و موثر اولیاء با فرزندان، داشتن سنگ صبور در خانواده و درک شدن جوان در منزل مانع خلأ عاطفی جوان و در نتیجه جستجوی عاطفه توسط وی در محیط‌های مجازی از جمله چت می‌شود.

عملکرد مناسب خانواده برای سلامتی فرد، خانواده و جامعه ضروری است. خانواده دارای عملکرد مناسب قادر است نیازهای عاطفی، روانی و جسمی خود را برآورده کند؛ اما خانواده با کارکرد نامناسب و معیوب از برآورده کردن نیازهای اعضای خود عاجز است. برآورده نشدن نیازهای اعضای خانواده در زمینه‌های مختلف می‌تواند سلامت جسمانی، اجتماعی و هیجانی آن‌ها را تحت تاثیر قرار دهد. تحقیقات نشان داده است در خانواده‌هایی که ارتباط میان اعضا و تعاملات داخل خانواده براساس نزدیکی و صمیمیت و تفاهم بین افراد استوار است، همه اعضا در مقابل فشارهای زندگی نسبتاً مقاوم هستند (امامی پور و همکاران، ۱۳۸۷). نتایج یک مطالعه مقطعی در سال ۲۰۱۲ نشان داد که اعتیاد به اینترنت در بین ساکنان یکی از جزایر یونان، نسبت به ۲ سال قبل افزایش یافته، و این افزایش اعتیاد اگرچه به موازات افزایش دسترسی به اینترنت بوده اما پیوند با والدین بهترین متغیر پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت بوده است (سیوموس^۵ و همکاران، ۲۰۱۲). تحقیقات نشان داده فضای مجازی و اینترنت به جوانان فرصتی برای استقلال سریع می‌دهد که البته خطراتی نیز در پی دارد و مدل رفتار جوانان در فضای مجازی و انتخاب آن‌ها در مورد استفاده از منابع اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای و یا نرم افزار بستگی شدیدی به نوع ارتباط آنها در محیط خانه و نحوه اجتماعی شدن آنها در طول سال‌های تربیت‌شان دارد (واسینسکی، تامسیک^۶، ۲۰۱۵). جوانان معتاد به اینترنت نسبت به جوانان غیر معتاد دارای خانواده‌هایی بودند که میزان نارضایتی و درگیری بین

1. Hawi
2. Chen
3. Lee
4. Family function
5. Siomos
6. Wąsiński&Tomczyk

پدر و مادر و درگیری والد - فرزند بیشتر بود. پدر و مادر بیشتر نقش تنبیهی داشتند و کمتر حمایت کننده، گرم و درگیر بودند. همچنین در این خانواده‌ها سازگاری، انسجام و سازمان یافتگی کمتری وجود داشت. اکثر این جوانان تک فرزند بودند، پدر و مادرشان طلاق گرفته و جوان با یکی از والدین زندگی می‌کرد (لی، هاوارد و گارلند، ۲۰۱۴)

از سوی دیگر، علاوه بر نقش کیفیت روابط و کارکرد خانواده در استفاده مفرط از اینترنت، به نظر می‌رسد حمایت اجتماعی ادراک شده در این میان نقش واسطه‌ای و پیشگیری کننده مهمی را ایفا نماید. تحقیقات نشان داد که استفاده‌ی زیاد از اینترنت با پیوند ضعیف اجتماعی مرتبط است؛ کاربرانی که از اینترنت کمتر استفاده می‌کنند به طور قابل ملاحظه‌ای ارتباط بیشتری با مادر و دوستانشان دارند (شادور، پاشا؛ ۱۳۹۴). یکی از کارکردهای مهم خانواده حمایت کردن اعضای خانواده از یکدیگر است. ریدینگ و گیفن^۲ (۲۰۰۴) یکی از دلایل گرایش به اینترنت را کسب حمایت اجتماعی، برقراری رابطه دوستی و تفریح می‌دانند. آه^۳ (۲۰۰۳) در پژوهشی نشان داد که ۲۷ درصد از دانش‌آموزان در معرض شدید اعتیاد به اینترنت و یا معتاد به آن بودند. این افراد ارتباط بین فردی ضعیف و پشتیبانی کم والدین را تجربه کرده بودند و از افسردگی رنج می‌بردند.

تحقیقات یانگ و همکاران (۲۰۱۲؛ به نقل از انسرودی و همکاران، ۱۳۹۲) در مورد رابطه بین فشارهای زندگی و تأثیر حمایت اجتماعی بر گرایش به اینترنت در مورد ۱۳۰ نفر از پسرانی که مشغول به تحصیل در دانشگاه هستند، بیان کننده‌ی این نتیجه بود که فشارهای زندگی روزمره، سطح تاب آوری، سطح روابط بین فردی افراد و نوع حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی فرد، از جمله مهمترین عوامل تأثیرگذار بر گرایش فرد به سمت اعتیاد به اینترنت هستند، به نحوی که هرچقدر استرس‌های روزانه فرد را دچار مشکل کند، چنانچه فرد از یک رابطه‌ی بین فردی مناسب و از یک حمایت اجتماعی صحیح برخوردار باشد کمتر گرایش به استفاده از فضای مجازی دارد، در مقابل گرایش به اعتیاد به اینترنت زمانی اتفاق می‌افتد که فرد رابطه‌ی بین فردی صحیح و حمایت اجتماعی لازم را نداشته باشد.

با توجه به اینکه مسأله‌ی اعتیاد به اینترنت در بسیاری از جوامع امروزی به خصوص در بین دانشجویان به عنوان یکی از چالش‌های اساسی شناخته می‌شود و شیوع آن پیامدهای گسترده‌ای از جمله افت تحصیلی (حسن زاده و همکاران؛ ۱۳۹۱)، فرسودگی تحصیلی (حسین پور و همکاران؛ ۱۳۹۴)، اضطراب، استرس و افسردگی (طیوری و همکاران، ۱۳۹۴) را به همراه دارد، شناخت عوامل مرتبط و زمینه‌ساز این اختلال ضروری به نظر می‌رسد و با توجه به اینکه در مطالعات انجام شده کمتر به رابطه استفاده مفرط از اینترنت با کارکردهای خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده پرداخته شده، پژوهش حاضر در صدد است تا میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان و رابطه‌ی استفاده مفرط از اینترنت آن با کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده را بررسی نموده و تلاش دارد به این سوال پاسخ دهد که آیا بین کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده با میزان استفاده از اینترنت رابطه وجود دارد و سهم هر یک از این عوامل در پیش بینی میزان استفاده به اینترنت چقدر است و آیا حمایت اجتماعی ادراک شده دارای نقش واسطه‌ای در رابطه میان کارکردهای خانواده با استفاده از اینترنت است؟

روش پژوهش

مطالعه‌ی حاضر از نوع توصیفی می‌باشد. در قسمت اول پژوهش که میزان شیوع اعتیاد به اینترنت

1. Li, Howard&Garland
2. Riding&Gefen
3. Oh

سنجیده می‌شود از طرح پیمایشی و در قسمت دوم در بررسی رابطه بین کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک‌شده با اعتیاد به اینترنت از طرح همبستگی با روش مدلسازی معادلات ساختاری استفاده شد. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در سال ۹۶-۹۵ دانشگاه کاشان بود که از بین آنها ۲۹۰ نفر با روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای انتخاب شدند. به این ترتیب که از بین دانشکده‌های دانشگاه کاشان، سه دانشکده علوم انسانی، مهندسی و علوم پایه انتخاب و از هر دانشکده ۱۰ کلاس و از هر کلاس بین ۸ تا ۱۰ نفر بصورت تصادفی انتخاب شده و به پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت پاسخ دادند. پرسشنامه عملکرد خانواده و پرسشنامه چند بُعدی حمایت اجتماعی ادراک‌شده پاسخ دادند. بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها با کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، تعداد ۲۶۰ نفر به عنوان نمونه نهایی باقی ماندند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش به شرح زیر بود.

پرسشنامه چند بُعدی حمایت اجتماعی ادراک‌شده: این پرسشنامه که توسط زیمت^۱ و همکارانش در سال ۱۹۸۸ تهیه شده دارای ۱۲ سوال با مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم می‌باشد که سه زیر مقیاس حمایت خانواده، دوستان و افراد مهم را می‌سنجد و نمره بالا نمایانگر سطح بالای حمایت اجتماعی ادراک‌شده می‌باشد. این مقیاس از اعتبار عاملی و همزمان مطلوبی برخوردار است و ضریب آلفای کرونباخ این آزمون ۰/۹۱ برآورد شده است (زیمت ۱۹۹۰، به نقل از جمالی، ۱۳۹۲). ادواردز^۲ (۲۰۰۴) در پژوهش خود آلفای کرونباخ بعد خانواده، دوستان، افراد خاص و آلفای کل را به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۹۰، ۰/۶۱ و ۰/۸۶ درصد به دست آورد. روایی و پایایی این مقیاس در ایران توسط رجبی و همکاران بررسی و اعتبار عاملی توسط تحلیل عاملی و پایایی ابزار توسط آلفای کرونباخ ۰/۸۸ تأیید شده است (رجبی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین سلیمی، جوکارو نیک پور (۱۳۸۸) پایایی پرسشنامه را بر اساس آلفای کرونباخ برای سه بعد حمایت اجتماعی از طرف خانواده، دوستان و افراد خاص به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۶ و ۰/۸۲ به دست آوردند.

پرسشنامه عملکرد خانواده: مقیاس سنجش عملکرد خانواده توسط ناتان بی ایشتاین، لارنس ام. بالدوین و دوان اس بیشاب‌آدر سال ۱۹۸۳ با هدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده تهیه شد. این پرسشنامه ۵۳ سوالی خصوصیات ساختاری، شغلی و تعاملی خانواده را در شش بعد از عملکرد خانواده و همچنین توانایی خانواده در سازش با حوزه‌ی وظایف خانوادگی را بر روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت مشخص می‌نماید. دامنه‌ی آلفای کرونباخ زیر مجموعه‌های آن توسط ایشتاین و همکاران، بین ۰/۷۲ و ۰/۹۲ گزارش شده است که حاکی از همسانی درونی بالای آن است (اصغرزاده و همکاران، ۱۳۹۳). در ایران نیز تحقیقات توسط ملاتقی (۱۳۷۷) و بهاری (۱۳۷۹) حاکی از اعتبار و پایایی بالای این پرسشنامه است. همچنین زاده محمدی و ملک خسروی (۱۳۸۵) ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه را ۰/۹۴ و برای خرده مقیاس‌های کارکرد کلی ۰/۷۸، حل مساله ۰/۷۲، ارتباط ۰/۷۰، نقش‌ها ۰/۷۱، همراهی عاطفی ۰/۷۳، کنترل رفتار ۰/۶۶ و آمیزش عاطفی ۰/۷۱ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر، اعتبار این آزمون با استفاده از تحلیل عامل تاییدی در نرم افزار ایموس مورد بررسی قرار گرفت و سوالات دارای بار عاملی کمتر از ۰/۳، حذف شدند. سپس تحلیل عاملی برای گویه‌های باقی‌مانده، مجدداً انجام شد. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری کارکرد خانواده حاکی از برازش نسبتاً خوب مدل بود و ضریب آلفای کرونباخ بدست آمده برای خرده مقیاس‌های کارکرد خانواده در دامنه ۰/۷۸ و ۰/۸۶ قرار داشت.

1. Zymt
2. Edwards
3. Epstein, Baldwin & Bishop

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ: این پرسشنامه توسط کیمبرلی یانگ^۱ در سال ۱۹۸۸ ساخته شده و از معتبرترین پرسشنامه‌ها در زمینه اعتیاد اینترنتی است که دارای ۲۰ گویه از نوع خود گزارشی با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است. دامنه نمرات این مقیاس بین ۰ تا ۱۰۰ است که نمره بیشتر، نشان دهنده وابستگی بیشتر به اینترنت و شدیدتر بودن مشکلاتی است که در نتیجه استفاده مفرط از آن برای شخص به وجود آمده است. نمره ۲۰ تا ۴۹ نشان دهنده کاربر معمولی، نمره ۵۰ تا ۷۹ نشان دهنده کاربر در معرض خطر و نمره ۸۰ تا ۱۰۰ نشان دهنده کاربر معتاد به اینترنت می‌باشد. نقطه برش در این مقیاس ۴۹ تعیین شده است. این پرسشنامه جنبه‌های مختلف اعتیاد به اینترنت را می‌سنجد و به تعیین اینکه آیا استفاده بیش از حد به اینترنت بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد تاثیر می‌گذارد یا نه می‌پردازد (مورالی و جرجی^۲، ۲۰۰۷). در مطالعه یانگ و همکاران، اعتبار درونی پرسشنامه بالاتر از ۰/۹۲ ذکر شده و اعتبار به روش بازآزمایی نیز معنادار گشته است (سالی^۳، ۲۰۰۶). در تحقیق علوی و همکاران (۱۳۸۹) اعتبار از طریق بازآزمایی ($r=0/82$)، همسانی درونی ($\alpha=0/88$)، و تنصیف ($r=0/72$) محاسبه شد و به این نتیجه رسیدند که پرسشنامه اعتیاد اینترنتی یانگ در جامعه ایرانی از خصوصیات روانسنجی مطلوبی برخوردار است.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱ فراوانی و درصد کاربران معمولی، در معرض خطر و معتاد به اینترنت به تفکیک جنسیت

گروه‌ها	فراوانی	درصد	
کاربر معمولی	دختر	۱۰۷	۴۱/۱
	پسر	۸۰	۳۰/۸
	کل	۱۸۷	۷۱/۹
در معرض خطر اعتیاد	دختر	۴۰	۱۵/۳
	پسر	۲۹	۱۱/۲
	کل	۶۹	۲۶/۵
معتاد به اینترنت	دختر	-	۰/۰۰
	پسر	۴	۱/۵
	کل	۴	۱/۵

با توجه به آنچه در جدول ۱ مشاهده می‌شود، ۷۱/۹ درصد از دانشجویان را کاربران معمولی تشکیل می‌دهند. ۲۶/۵ درصد دانشجویان در معرض اعتیاد به اینترنت هستند و ۱/۵ درصد دانشجویان اعتیاد به اینترنت دارند.

1. Young
2. Murali & George
3. Sally

جدول ۲ ماتریس همبستگی و میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	حل مساله	ارتباط	نقش	پس‌بندی آمیختگی	کنترل کارکرد	حمایت خانواده	حمایت دوستان	حمایت افراد مهم	کارکرد خانواده	حمایت اجتماعی	اعتیاد به اینترنت		
حل مساله	۱												
ارتباط	۰/۶۱**	۱											
نقش	۰/۶۴**	۰/۶۰**	۱										
پس‌بندی عاطفی	۰/۴۸**	۰/۴۷**	۰/۴۷**	۱									
آمیختگی عاطفی	۰/۴۵**	۰/۵۰**	۰/۴۸**	۰/۴۴**	۱								
کنترل رفتار	۰/۵۲**	۰/۴۵**	۰/۵۶**	۰/۷۰**	۰/۷۲**	۱							
کارکرد کلی	۰/۷۶**	۰/۶۴**	۰/۶۸**	۰/۶۷**	۰/۷۲**	۰/۷۲**	۱						
حمایت خانواده	۰/۳۲**	۰/۲۵**	۰/۲۸**	۰/۲۷**	۰/۳۶**	۰/۳۴**	۰/۳۴**	۱					
حمایت دوستان	۰/۴۷**	۰/۴۸**	۰/۴۹**	۰/۴۶**	۰/۴۸**	۰/۵۴**	۰/۶۲**	۰/۴۹**	۱				
حمایت افراد مهم	۰/۴۲**	۰/۴۰**	۰/۳۵**	۰/۴۲**	۰/۳۹**	۰/۵۰**	۰/۵۷**	۰/۶۶**	۰/۶۶**	۱			
کارکرد خانواده	۰/۷۸**	۰/۷۲**	۰/۷۶**	۰/۷۹**	۰/۸۴**	۰/۸۲**	۰/۳۶**	۰/۶۸**	۰/۵۰**	۰/۵۰**	۱		
حمایت اجتماعی	۰/۴۷**	۰/۴۳**	۰/۴۳**	۰/۴۳**	۰/۳۷**	۰/۴۸**	۰/۵۶**	۰/۸۱**	۰/۸۲**	۰/۸۹**	۰/۵۷**	۱	
اعتیاد به اینترنت	۰/۲۰**	۰/۲۹**	۰/۲۹**	۰/۳۶**	۰/۳۳**	۰/۳۲**	۰/۲۴**	۰/۳۲**	۰/۲۸**	۰/۳۸**	۰/۲۷**	۰/۲۷**	۱
میانگین	۱۷/۶۵	۱۳/۹۰	۱۸/۱۳	۲۱/۹۷	۱۹/۳۶	۲۳/۱۵	۳۳/۲	۱۸/۹۳	۲۲/۰۲	۲۰/۳۳	۱۴۷/۴۴	۶۱/۲۷	۴۱/۸۸
انحراف استاندارد	۳/۶۱	۲/۷۴	۲/۹۵	۴/۰۷	۳/۶۴	۴/۱۹	۵/۹۱	۵/۴۷	۵/۱۶	۶/۰۵	۲۲/۲۹	۱۴/۴۷	۱۵/۰۵

** P ≥ ۰/۰۱

همان گونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، نمره کل کارکرد خانواده و همه مولفه‌های آن با اعتیاد به اینترنت رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین، بین کارکرد خانواده با حمایت اجتماعی رابطه مثبت و معنادار و هر دو متغیر کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی با اعتیاد به اینترنت رابطه معکوس دارند. به منظور تعیین ضرایب اثر متغیر برون‌زا بر متغیرهای درون‌زا و تعیین میانجی‌گری متغیر میانجی از تکنیک مدل معادلات ساختاری از طریق نرم‌افزار ایموس ۲۲ استفاده شد. برای برآورد ضرایب اثر و شاخص‌های برازش مدل از روش معمول بیشینه احتمال^۱ استفاده گردید. ابتدا شاخص‌های برازش مدل مفروض بررسی شده، و سپس ضرایب استاندارد شده برای اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل و درصد تبیین واریانس توسط متغیرها ارائه گردیده است. در جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل ارائه شده است. بر اساس این شاخص‌ها می‌توان نتیجه گرفت که مدل مفروض، برازش خوب و نزدیک به کاملی با داده‌ها دارد.

جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل مسیر

X ^۲	df	df/X ^۲	NFI	IFI	CFI	GFI	AGFI	RMSEA
۵۹/۵۲۶	۳۰	۱/۹۸۳	۰/۹۶۶	۰/۹۸۳	۰/۹۸۳	۰/۹۶۱	۰/۹۱۳	۰/۰۶۲

توجه: X^۲=مربع کای، df=درجه آزادی، df/X^۲=مربع کای نرم‌شده، NFI=شاخص برازش هنجار شده بنتل-بونت، IFI=شاخص برازش افزایشی، CFI=شاخص برازش مقایسه‌ای، GFI=شاخص نیکویی

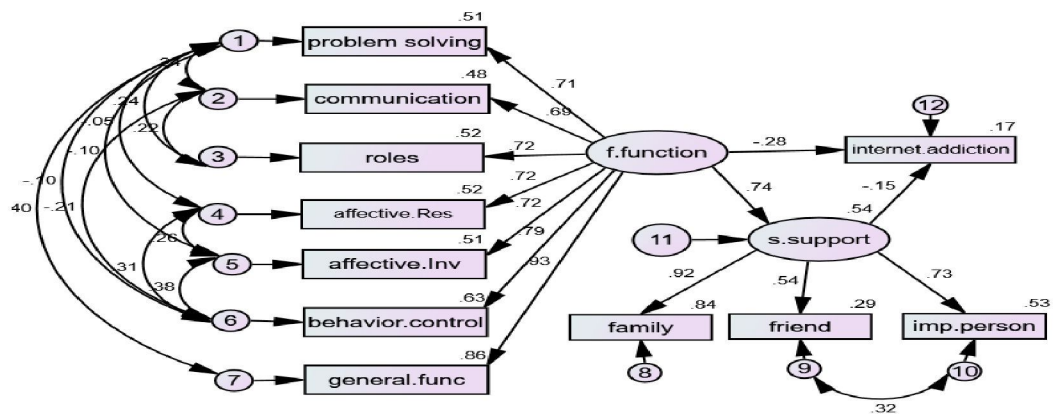
1. Maximum Likelihood (ML)

برازش، AGFI=شاخص نرم شده نیکویی برازش، RMSEA = ریشه دوم میانگین مجذورات خطای تقریب لازم به ذکر است که هر چه شاخص خطای تقریب (RMSEA) به صفر نزدیک‌تر باشد برازندگی الگو بیشتر است و در اینجا (RMSEA = ۰/۰۶۲) که به صفر نزدیک است برازندگی الگو را تأیید می‌کند. شاخص برازش هنجار شده بنتلر-بونت (NFI=۰/۹۶)، شاخص برازش تطبیقی (CFI=۰/۹۸)، شاخص نیکویی برازش (GFI=۰/۹۶) و شاخص برازش افزایشی (IFI=۰/۹۸) نیز در صورتی که از ۰/۹۰ بیشتر باشند نشانگر برازش مناسب الگو هستند. جدول ۴ ضرایب استاندارد محاسبه شده برای اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل را نشان می‌دهد.

جدول ۴ ضرایب استاندارد مستقیم، غیرمستقیم و کل مدل

اثرات کل	اثرات غیرمستقیم	اثرات مستقیم	اثرات
			بر روی استفاده مفرط از اینترنت:
-۰/۳۹۴	۰/۱۱۴	-۰/۲۸۰	کارکرد خانواده
-۰/۱۵۴	-	-۰/۱۵۴	حمایت اجتماعی
			بر روی حمایت اجتماعی:
۰/۷۳	-	۰/۷۳	کارکرد خانواده

چنانکه در جدول ۴ مشاهده می‌شود، کارکرد خانواده اثر مثبتی بر حمایت اجتماعی ادراک شده دارد. کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده اثر منفی (معکوس) بر استفاده مفرط از اینترنت دارند و بالاترین اثر مربوط به کارکرد خانواده و سپس حمایت اجتماعی ادراک شده است. به طور کلی، کارکرد خانواده ۵۴ درصد از واریانس حمایت اجتماعی ادراک شده را تبیین می‌کند و بقیه واریانس حمایت اجتماعی ادراک شده توسط متغیرهای خارج از مدل تبیین می‌گردد. روی هم رفته، کارکرد خانواده و حمایت اجتماعی ادراک شده، ۱۷ درصد از واریانس استفاده از اینترنت را تبیین می‌کنند و بقیه واریانس آن توسط متغیرهای خارج از مدل تبیین می‌گردد. برای درک روشن‌تر روابط بین متغیرهای مدل، در شکل ۱، نمودار مسیرهای مدل برازش یافته نمایش داده شده است.

نمودار مسیرهای مدل برازش یافته با ضرایب استاندارد

بحث و نتیجه‌گیری

هرچند تکنولوژی اینترنت باعث پیشرفت و آسایش زندگی شده، اما به ناچار شیوه زندگی نیز تغییر کرده و ما به طور فزاینده به آن وابسته شده‌ایم (هسیه^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). امروزه زندگی اکثر افراد جامعه و مخصوصاً دانشجویان با اینترنت پیوند خورده و استفاده از آن تأثیرات عمیقی بر نحوه‌ی زندگی افراد و میزان بهره‌برداری صحیح از زمان بر جای گذاشته است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که ۱/۵ درصد از دانشجویان این دانشگاه به اینترنت اعتیاد دارند که این میزان با نتایج ۱/۸ درصد خطیب زنجانی و آگاه هریس (۱۳۹۳)، ۳/۲ درصد قاسم زاده و همکاران (۱۳۸۶)، ۳/۸ درصد شادور و پاشا (۱۳۹۴) همخوانی دارد و نسبت به سایر پژوهش‌های انجام شده در ایران از جمله ۱۷/۷ درصد کیانی و همکاران (۱۳۹۲)، ۸/۹ درصد حسینی بهشتیان (۱۳۹۰)، ۴۴ درصد کجیاف، کورکی و صفاریان (۱۳۹۳) کمتر است. همچنین، میزان شیوع اعتیاد به اینترنت طبق پژوهش ونستین^۲ و همکاران (۲۰۱۴) بین ۱/۵ تا ۸/۲ درصد، وو^۳ و همکاران (۲۰۱۳) ۱۳/۵ درصد، تانگ^۴ (۲۰۱۴) ۶ درصد و لی^۵ و همکاران (۲۰۱۴) بیش از ۵ درصد گزارش شد.

به نظر می‌رسد یکی از دلایل گزارش درصد پایین اعتیاد به اینترنت در این تحقیق، این باشد که به دلیل ساختار فرهنگی، بسیاری از مصادیق استفاده از اینترنت از جمله انجام کارهای روزانه (پرداخت قبوض و...) و مخصوصاً استفاده علمی جزئی از زندگی روزمره افراد شده و این موارد را جزء استفاده از اینترنت قرار نداده‌اند. در واقع، در هنگام جواب دادن به سوالات، بیشتر جنبه‌ی منفی استفاده از اینترنت را مدنظر قرار داده و مقدار زمان استفاده را کمتر از حد واقعی اعلام نموده‌اند. پیشنهاد می‌شود در این زمینه پژوهشی دیگر انجام شده و در آن از پرسشنامه‌ی محقق ساخته استفاده شود و در آن به چنین مواردی صریحاً اشاره کرده تا افراد جزئیات بیشتری از کار با اینترنت را در اختیار پژوهشگر قرار دهند.

طبق نتایج این پژوهش ۲۶/۵ درصد دانشجویان در معرض خطر اعتیاد به اینترنت هستند که باید اقدامات لازم در جهت آگاه‌سازی صورت گیرد تا این گروه به سطح کاربران معمولی بازگشت کنند که البته با توجه به رشد استفاده از اینترنت در تمامی جنبه‌های زندگی نمی‌توان میزان زمان استفاده را کمتر کرد، اما لازم است با آموزش مناسب شیوه‌های صحیح استفاده از اینترنت این میزان از زمان در جهت استفاده مفید و موثر و مخصوصاً استفاده‌ی علمی برای دانشجویان باشد.

همچنین، طبق نتایج این تحقیق بین کارکرد خانواده و اعتیاد به اینترنت رابطه منفی معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج دیگر پژوهش‌ها از جمله ایمانی و شیرالی‌نیا (۱۳۹۴) و زندی پیام، داوودی و مهرابی زاده (۱۳۹۵) همخوانی دارد. بررسی نتایج پژوهش ایمانی و شیرالی (۱۳۹۴) نشان داد که مولفه‌های عملکرد کلی، ارتباط، پاسخ‌دهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتاری با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت نیرومند و مولفه نقش‌ها با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت ضعیف دارد. همچنین نشان داد که مولفه‌های کارکرد کلی، ارتباط، پاسخ‌دهی و آمیزش عاطفی توان پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت را دارند و حدود ۷۸ درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی می‌کنند. همچنین، خسروی و علیزاده (۱۳۹۰) در پژوهش خود نشان دادند که بین اعتیاد به اینترنت با برخی از زیر مجموعه‌های عملکرد خانواده از جمله

1. Hsieh
2. Weinstein
3. Wu
4. Tang
5. Li

ابراز وجود، گرایش‌های ذوقی و تاکیدات مذهبی همبستگی منفی معنی داری وجود دارد. همچنین بین خرده‌مقیاس‌های گسستگی در خانواده، تعارض زیاد، سبک خانوادگی مستبد و اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معنی داری به دست آمد. البته خسروی و علیزاده در پژوهش خود از مقیاس کارکرد خانواده FFS استفاده کرده‌اند که با ابزار استفاده شده در این پژوهش متفاوت است و دارای مولفه‌های متفاوتی برای کارکرد خانواده است. نتایج پژوهش زندگی پیام، داوودی و مهرابی زاده (۱۳۹۵) نشان داد که بین جو عاطفی خانواده و اعتیاد به بازی‌های آنلاین رابطه مثبت وجود دارد و بر اهمیت محیط خانوادگی در شدت یافتن استفاده از اینترنت تاکید می‌کند. یین^۱ و همکاران (۲۰۰۷) در پژوهش خود نشان دادند که نوجوانان معتاد به اینترنت در مقایسه با افراد غیر معتاد، رضایت از خانواده کمتری داشته، احساس می‌کنند والدین به آن‌ها توجهی ندارند و تعارضات بین والدین آن‌ها بیشتر است. در همین راستا، در پژوهش وو و همکاران (۲۰۱۳) در وهان چین نشان داد که کاربران عادی نسبت به کاربران دارای اعتیاد به اینترنت، روابط بهتری با والدین خود داشتند. همچنین، در پژوهشی که فرد، موسوی و پورآوری (۲۰۱۶) بر روی دانشجویان دختر انجام دادند این نتیجه به دست آمد که بین پذیرش والدین و اعتیاد به اینترنت رابطه معکوس و معنادار وجود دارد. علاوه بر آن بین جهالت و خشم والدین با اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت و معنادار به دست آمد و شیوه‌های فرزند پروری و تعامل پدر و مادر نقش مهمی در گرایش به اعتیاد به اینترنت دختران داشت. در تبیین رابطه کارکرد خانواده و اعتیاد به اینترنت می‌توان گفت بدکارکردی خانواده باعث افسردگی، اضطراب و استرس در اعضای خانواده شده (مومنی، علیخانی؛ ۱۳۹۲) و سلامت روان افراد را به خطر می‌اندازد، که طبق پژوهش‌های انجام شده (برای مثال: شهبازی راد و میردربیکوند، ۱۳۹۳) افسردگی و کاهش سلامت روانی افراد باعث افزایش اعتیاد به اینترنت می‌شود. از سوی دیگر هرچه جو عاطفی خانواده نامساعد باشد خودپنداره، هویت یابی و عزت نفس جوانان دچار مشکل شده (نجارپوراستادی، خدیوی؛ ۱۳۸۷) و عزت نفس پایین زمینه بروز اعتیاد به اینترنت را فراهم می‌آورد (قاسم زاده، شهرآرای و مرادی؛ ۱۳۸۶). همچنین، در پژوهشی بر روی دانشجویان تایوانی تنش خانوادگی و عاطفی از عوامل اعتیاد به اینترنت شناخته شد (چیو^۲، ۲۰۱۴). سنورمانسی^۳ و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهش خود بیان کردند که افراد وابسته به اینترنت در خرده‌مقیاس‌های کارکرد خانواده، تفاوت معناداری با گروه کنترل نشان داده و در تمامی این مولفه‌ها دارای مشکل بوده و کارکرد خانوادگی آن‌ها مختل است.

همچنین پژوهش حاضر نشان داد که بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده و استفاده مفرط از اینترنت رابطه منفی معنادار وجود دارد و حمایت اجتماعی ادراک‌شده دارای نقش واسطگی در رابطه میان کارکرد خانواده و استفاده مفرط از اینترنت است که نتیجه این تحقیق با تحقیقات دیگر از جمله گاناس و دوغان^۴ (۲۰۱۳)، کسلی^۵ و همکاران (۲۰۱۴)، سلیمی، جوکار، نیک پور؛ (۱۳۸۸)، موحدی، موحدی، بیرامی؛ (۱۳۹۳) همخوانی دارد. از سوی دیگر، نتایج پژوهش حاضر حکایت از آن داشت که حمایت اجتماعی دارای نقش واسطه‌ای در رابطه میان کارکرد خانواده با اعتیاد به اینترنت است. طبق نتایج به دست آمده از پژوهش سلیمی و همکاران (۱۳۸۸)، احساس تنهایی خانوادگی و اجتماعی، نقش واسطه بین ادراک حمایت اجتماعی و اعتیاد به اینترنت ایفا می‌کند؛ بدین صورت که ادراک حمایت اجتماعی به واسطه احساس تنهایی خانوادگی پیش‌بینی کننده منفی استفاده از اینترنت و به واسطه احساس تنهایی

1. Yen
2. Chiu
3. Senormanci
4. Gunuc & Dogan
5. Casale

اجتماعی پیش‌بینی‌کننده مثبت استفاده از اینترنت است، یعنی اگر خانواده به عنوان منبعی برای ادراک حمایت اجتماعی نقش خود را به خوبی ایفا نکند فرد احساس تنهایی عاطفی را تجربه کرده و برای پرکردن خلا عاطفی و دستیابی به حمایت عاطفی که از طرف خانواده تامین نشده به استفاده افراطی از اینترنت پناه می‌برد. از طرف دیگر، چنانچه دوستان و شبکه‌های اجتماعی به عنوان منبعی قوی برای ادراک حمایت اجتماعی فرد درآیند به رغم کاهش احساس تنهایی اجتماعی، فرد به استفاده افراطی از اینترنت گرایش می‌یابد. نتایج پژوهش گاناس و دوغان (۲۰۱۳) درباره ارتباط بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده و اعتیاد به اینترنت در بین نوجوانان ۱۲ تا ۱۸ سال حاکی از رابطه معکوس بین این دو متغیر است و هراندازه حمایت اجتماعی والدین و سایر اعضای خانواده و همچنین فعالیت‌های مشترکی که نوجوان با اعضای خانواده انجام می‌دادند (مثل تماشای تلویزیون، غذاخوردن، خرید، گذراندن اوقات فراغت در بیرون از خانه به اتفاق هم) بیشتر باشد، در نتیجه نوجوان گرایش کمتری به کار با اینترنت و به تبع آن اعتیاد به اینترنت دارد و بالعکس. انسرودی و همکاران (۱۳۹۲) نیز در پژوهش خود دریافتند که بین حمایت اجتماعی از سوی خانواده و اعتیاد به اینترنت رابطه منفی وجود دارد اما بین حمایت اجتماعی از سوی افراد مهم و دوستان با اعتیاد به اینترنت تفاوتی مشاهده نکردند. در تبیین رابطه بین حمایت اجتماعی و اعتیاد به اینترنت می‌توان گفت که افراد دارای حمایت اجتماعی بیشتر، از سلامت روان بیشتری نیز برخوردار می‌باشند و با کاهش منابع حمایتی، سلامت روان آن‌ها به خطر می‌افتد (ریاحی، وردی نیا و پورحسین، ۱۳۸۹؛ لکزایی و همکاران، ۱۳۹۴) و طبق پژوهش‌های انجام شده (شهبازی راد و دریکوند، ۱۳۹۳) رابطه‌ای منفی بین سلامت روان و اعتیاد به اینترنت وجود دارد. همچنین، حمایت اجتماعی پایین از افراد باعث انزوای اجتماعی آنان شده (کلانتری، حسینی زاده؛ ۱۳۹۴) از منظر دیگر، هرچه حمایت اجتماعی ادراک‌شده از افراد کمتر شود میزان ابتلای آنان به افسردگی بیشتر شده (بخشانی و همکاران، ۱۳۸۲) و با افزایش افسردگی افراد، ابتلای آنان به اعتیاد به اینترنت نیز افزایش می‌یابد (جعفری و فاتحی زاده، ۱۳۹۱). همچنین تمناپی فر، لیث و منصوری نیک (۱۳۹۲) در پژوهشی نشان دادند که حمایت اجتماعی پیش‌بین خوبی برای خودکارآمدی محسوب می‌شود، و از سوی دیگر، خودکارآمدی به طور منفی اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی می‌کند (دلیر و اقا یوسفی، ۱۳۹۴). همچنین با افزایش حمایت اجتماعی ادراک‌شده از سوی دانشجویان، عزت نفس در آنان افزایش یافته (محسنی، رضوی، یقه، ۱۳۹۴) و طبق پژوهش بیدی و همکاران (۱۳۹۱) عزت نفس، افسردگی و سازگاری اجتماعی، به طور معناداری اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی می‌کنند.

با وجود این، پژوهش حاضر از نوع همبستگی است و بنابراین، نمی‌توان رابطه علی را از آن استنباط نموده و احتمال رابطه حلقوی بین کارکرد خانواده و اعتیاد به اینترنت وجود دارد. همچنانکه پژوهش یانگ و ابرو^۱ (۲۰۱۰) نیز نشان می‌دهد بین استفاده مفرط از اینترنت و تعارض‌های خانوادگی ارتباط دوسویه وجود دارد. در مجموع، یافته‌های پژوهش حاضر تلویحا بیانگر آن است که خانواده نقش حمایتی مهمی داشته و تعامل مثبت والد-نوجوان و پرداختن به نیازهای روانی نوجوانان باید در برنامه‌های پیشگیرانه اعتیاد به اینترنت گنجانده شود (لیو^۲ و همکاران، ۲۰۱۵). بنابراین، به نظر می‌رسد با افزایش آگاهی خانواده‌ها و مداخله‌های آموزشی لازم برای افزایش حمایت اجتماعی از سوی خانواده بتوان عوارض استفاده افراطی از اینترنت در بین جوانان را کاهش داد.

1. Abreu

2. Liu

منابع

- احمدی، خدابخش، عبدالملکی، هادی، افسردیر، بیتا، سید اسماعیلی، فتح‌اله. (۱۳۸۹). نقش عوامل خانوادگی در نوع و میزان استفاده از اینترنت. *مجله علوم رفتاری*. دوره ۴، شماره ۴، صص ۳۲۷-۳۳۳
- اصغرزاده، علی، خرازی نوتاش، هانیه، موحدی، یزدان، بیگلو، محمد حسین. (۱۳۹۳). مطالعه کارکرد خانواده در افراد معتاد و همتایان عادی. *مجله طب انتظامی*. دوره ۳، شماره ۳، صص ۱۴۱-۱۴۸
- امامی پور، سوزان، شمس اسفندآباد، حسن، صدر السادات، سید جلال، نژاد نادری، سمیرا. (۱۳۸۷). مقایسه اختلالات روانی و کیفیت زندگی در ۴ گروه مردان معتاد مبتلا به ایدز، معتاد غیر مبتلا به ایدز، غیر معتاد مبتلا به ایدز و سالم. *مجله دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد*. دوره ۱۰، شماره ۱، صص ۶۹-۷۷
- انسرودی، الناز، حسینیان، سیمین، صالحی، فاطمه، مومنی، فرشته. (۱۳۹۲). رابطه بین اعتیاد به اینترنت با تعارض نوجوان با والدین، حمایت اجتماعی ادراک‌شده چند بعدی و شادکامی. *فصلنامه خانواده و پژوهش*. ۱۳۹۳، شماره ۲۰، صص ۷۸-۹۴
- ایمانی، مهدی، شیرالی نیا، خدیجه. (۱۳۹۴). نقش کارکرد و فرایند خانواده در اعتیاد به اینترنت نوجوانان. *دو فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*. دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۶۴-۱۴۳
- بخشانی، نور محمد، پیرشک، بهروز، عاطف وحید، محمد کاظم، بوالهروی، جعفر. (۱۳۸۲). ارتباط حمایت اجتماعی ادراک‌شده و رویدادهای استرس‌زای زندگی با افسردگی. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*. سال ۹، شماره ۲، صص ۴۹-۵۵
- بهارزی، فرشاد (۱۳۷۹). ارزیابی و مقایسه کارایی خانواده بین زوجهای غیرطلاق و زوجهای طلاق مرجوعی به بخش روانپزشکی سازمان پزشکی قانونی. *پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته مشاوره، دانشگاه تربیت معلم*.
- بیدی، فاطمه، نامدري پژمان، مهدی، امانی، احمد، قنبری، سیروس، کارشکی، حسین. (۱۳۹۱). تحلیل ساختاری ارتباط بین اعتیاد به اینترنت با افسردگی، سازگاری اجتماعی و عزت نفس. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان*. دوره ۱۹، شماره ۳، صص ۴۱-۴۸
- پاک سرشت، سلیمان، نوری نیا، حسین. (۱۳۸۴). بررسی پیامدهای کاربرد فراغتی اینترنت بر رفتارهای فراغتی جوانان تهرانی. *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات*. صص ۵۲-۷۸
- تمنایی فر، محمد رضا، لیث، حکیمه، منصوری نیک، اعظم. (۱۳۹۲). رابطه حمایت اجتماعی ادراک‌شده با خودکارآمدی در دانش‌آموزان. *نشریه یافته‌های نو در روان‌شناسی (روان‌شناسی اجتماعی)*. دوره ۸، شماره ۲۸، صص ۳۹-۳۱
- جعفری، نسیم، فاتحی زاده، مریم. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت با افسردگی، اضطراب، فشارروانی و هراس اجتماعی در دانشجویان دانشگاه اصفهان. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان*. دوره ۱۷، صص ۱-۹
- جمالی، مکيه. (۱۳۹۲). عوامل مؤثر بر خودکارآمدی تحصیلی و ارتباط آن با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*. دوره ۸، شماره ۱۳، صص ۶۳۹-۶۴۱
- حسن زاده، رمضان، بیدختی، عاطفه، رضایی، عباس، رهایی، فاطمه. (۱۳۹۱). رابطه اعتیاد به اینترنت با پیشرفت تحصیلی و ویژگی‌های شخصیتی فراگیران. *فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*. دوره ۳، شماره ۱، صص ۹۵-۱۰۷
- حسین پور، الهام، آیتی، محسن، عسگری، علی. (۱۳۹۴). نقش اعتیاد به اینترنت و اعتیاد به تلفن همراه در فرسودگی تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشگاه بیرجند. *پایان‌نامه دانشگاه بیرجند دانشکده روان*

شناسی و علوم تربیتی.

- حسینی بهشتیان، سید محمد. (۱۳۹۰). مقایسه وضعیت اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های دولتی شهر تهران. پژوهش نامه زنان. سال دوم، شماره ۲، صص ۲۳-۴۲
- خسروی، زهره، علیزاده صحرایی، ام هانی. (۱۳۹۰). رابطه اعتیاد به اینترنت با عملکرد خانواده و سلامت روان در دانش‌آموزان. نشریه‌ی مطالعات روانشناسی تربیتی. دوره ۸، شماره ۱۴، صص ۵۹-۸۰
- خطیب زنجانی، نازیلا، آگاه هریس، مژگان. (۱۳۹۳). شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پیام نور استان سمنان. مجله شیوع‌اعتیاد به اینترنت. ۱۳۹۳، دوره ۵، شماره ۲، صص ۱-۷
- خواجه موگهی، ناهید، علاسوند، مریم. (۱۳۸۹). بررسی متغیرهای شخصیتی پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت. مجله علمی پزشکی جندی شاپور. ۱۳۸۹، دوره ۹، شماره ۴، صص ۳۵۹-۳۶۶
- درگاهی، حسین، رضوی، سید منصور. (۱۳۸۶). اعتیاد به اینترنت و عوامل موثر بر آن در ساکنان منطقه ۲ غرب تهران. فصلنامه پایش. دوره ۶، شماره ۳، صص ۲۶۵-۲۷۲
- دلیر، مجتبی، آقا یوسفی، علیرضا. (۱۳۹۴). نقش خودکارآمدی و هراس اجتماعی در پیش‌بینی وابستگی به اینترنت در دانش‌آموزان. مجله رویش روان‌شناسی. سال ۴، شماره ۱۳، صص ۹۴-۱۰۴
- رحیمی، مهدی، خیر، محمد. (۱۳۸۶). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و کیفیت زندگی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر شیراز. مجله مطالعات تربیتی و روان‌شناسی. ۱۳۸۸، دوره ۱۰، شماره ۱، صص ۵-۲۵
- رجبی، غلامرضا. (۱۳۹۰). مطالعه روانسنجی ویژگی‌های مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده، مجله علوم رفتاری، دوره ۵، شماره ۴، صص ۳۵۷-۳۶۴
- ریاحی، محمد اسماعیل، وردی نیا، اکبرعلی، پورحسین، سیده زینب. (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و سلامت روان. فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. سال ۱۰، شماره ۳۹، صص ۸۵-۱۲۱
- زاده محمدی، علی، ملک خسروی، غفار. (۱۳۸۵). بررسی مقدماتی ویژگی‌های روان‌سنجی و اعتباریابی مقیاس سنجش کارکرد خانواده. فصلنامه خانواده‌پژوهی. سال ۲، شماره ۵، صص ۷۰-۸۹
- زندگی پیام، آرش، داوودی، ایران، مهربابی زاده، مهناز. (۱۳۹۵). رابطه اجتناب تجربه‌ای، جو عاطفی خانواده و خودکنترلی با اعتیاد به بازی‌های آنلاین در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز. مجله آموزش و سلامت جامعه. دوره ۳، شماره ۱، صص ۲۸-۳۵
- سلیمی، عظیمه، جوکار، بهرام، نیک پور، روشنک. (۱۳۸۸). ارتباطات اینترنتی در زندگی: بررسی نقش ادراک حمایت اجتماعی و احساس تنهایی در استفاده از اینترنت. فصلنامه مطالعات روانشناختی. دوره ۵، شماره ۳، صص ۸۱-۱۰۲
- شادور، لیلا، پاشا، رضا. (۱۳۹۴). بررسی مقایسه‌ای سلامت روان در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه معتاد و غیر معتاد به اینترنت در شهر دزفول. مجله علوم پزشکی صدرا. دوره ۳، شماره ۲، صص ۱۱۹-۱۳۰
- شهریاری، شیرین، دستجردی، رضا، حجت زاده، نسرین، کیخایی، رضیه، رضانی، عباسعلی. (۱۳۹۱). نقش و کارکرد خانواده در گرایش دانشجویان به اعتیاد و سوء مصرف مواد. فصلنامه علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زابل. سال پنجم ۱۳۹۲، شماره ۴، صص ۶۰-۶۷
- شهبازی راد، افسانه، میردریکوند، فضل اله. (۱۳۹۳). رابطه اعتیاد به اینترنت با افسردگی، سلامت روان و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام. دوره ۲۲، شماره ضمیمه، صص ۸-۱
- صلحی، مهناز، فرهنگی، حدیثه، آرمون، بهرام. (۱۳۹۱). بررسی فراوانی اختلال اعتیاد به اینترنت در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران. مجله علوم پزشکی رازی.

دوره ۲۰، شماره ۱۰۶، صص ۴۰-۴۷

طیوری، امیر، میری، محمدرضا، بهشتی، داوود، یاری، الهه، خدابخشی، حوریه، عنانی سراب، غلامرضا. (۱۳۹۴). شیوع اعتیاد به اینترنت و ارتباط آن با اضطراب، استرس و افسردگی در دانش‌آموزان متوسطه شهر بیرجند در سال ۱۳۹۳. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. دوره ۲۲، شماره ۱، صص ۶۷-۷۵

علوی، سید سلمان، اسلامی، مهدی، مرآئی، محمد رضا، نجفی، مصطفی، جنتی فرد، فرشته، رضاپور، حسین (۱۳۸۹). ویژگی‌های روان‌سنجی آزمون اعتیاد به اینترنت یانگ. مجله علوم رفتاری. دوره ۴، شماره ۳، صص ۱۸۴-۱۸۹

قاسم زاده، لیلی، شهرآرای، مهرناز، مرادی، علیرضا. (۱۳۸۶). بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با تنهایی و عزت نفس در دانش‌آموزان دبیرستانی شهر تهران. فصلنامه تعلیم و تربیت، دوره ۲۳، شماره ۱، صص ۴۱-۶۸

کیانی، تیم، فلاحی خشک‌ناب، مسعود، دالوندی، اصغر، حسینی، محمد علی، نوروزی، کیان. (۱۳۹۲). بررسی وضعیت اعتیاد به اینترنت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران. مجله آموزش پرستاری. دوره ۲، شماره ۴، پیاپی ۶، صص ۵۰-۶۲

کجباف، محمداقبر، کورکی، مریم، صفاریان، زهرا. (۱۳۹۳). مقایسه اختلالات روانشناختی دانشجویان معتاد و کاربران عادی اینترنت در دانشگاه اصفهان. مجله پزشکی هرمزگان. سال ۱۸، شماره ۲، صص ۱۶۹-۱۷۶

کلاتتری، عبدالحسین، حسینی زاده آرانی، سید سعید. (۱۳۹۴). شهر و روابط اجتماعی: بررسی ارتباط میان میزان انزوای اجتماعی و سطح حمایت اجتماعی دریافتی با میزان تجربه احساس تنهایی (مورد مطالعه: شهروندان تهرانی). مجله مطالعات جامعه‌شناختی شهری. سال ۵، شماره ۱۶، صص ۸۷-۱۱۸. لکزایی، حسین، ابازری، فرخ، منصوری، علی، صبوری، علیرضا. (۱۳۹۴). بررسی رابطه حمایت اجتماعی با سلامت روانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان. فصلنامه علمی پژوهشی طب و تزکیه. دوره ۲۴، شماره ۲، صص ۹-۱۸

محسنی، رضاعلی، رضوی، سید حمید رضا، پقه، بهنام. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و عزت نفس - مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی گرگان. فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش اجتماعی. دوره ۷، شماره ۲۸، صص ۴۹-۱۹

معید فر، سعید، حبیب پور گتایی، کرم، گنجی، احمد. (۱۳۸۶). مطالعه پدیده استفاده اعتیادی از اینترنت در بین نوجوانان و جوانان ۱۵ تا ۲۵ سال تهران. مجله رسانه. دوره ۱، صص ۳-۴
ملازقی، فاطمه (۱۳۷۷). بررسی وضعیت عملکرد خانواده و سلامت روانی زنان در خانواده‌های چند همسری. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.

ملک احمدی، حکیمه، قاسمی، وحید. (۱۳۸۹). تبیین اعتیاد به اینترنت در بین کاربران کافی نت‌های شاهین شهر. مجله پژوهش‌های ارتباطی (پژوهش و سنجش). دوره ۱۷، شماره ۴، صص ۵۱-۷۷،

مومنی، خدامراد، علیخانی، مصطفی. (۱۳۹۲). رابطه عملکرد خانواده، تمایز یافتگی خود و تاب‌آوری با استرس، اضطراب و افسردگی در زنان متأهل شهر کرمانشاه. فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده. دوره ۳، شماره ۲، صص ۲۹۷-۳۲۹

موحدی، معصومه، موحدی، یزدان، بیرامی، منصور. (۱۳۹۳). ارتباط حمایت اجتماعی ادراک‌شده و احساس تنهایی اجتماعی عاطفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه. نشریه شناخت اجتماعی. دوره ۳، صص ۳-۴

نچارپور استادی، سعید، خدیوی، اسداله. (۱۳۸۷). بررسی جو عاطفی خانواده با هویت یابی، خود پنداره و عزت نفس نوجوانان و جوانان ۱۷-۲۸ سال شهر اسلام شهر. فصلنامه علمی پژوهشی آموزش و ارزیابی. دوره ۱، شماره ۳، صص ۸۱-۱۰۲

- Brockman, J. (2011). *How is the Internet Changing the Way You Think? The net's impact on our minds and future*. Atlantic Books Ltd.
- Casale, S., Fioravanti, G., Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2014). From socially prescribed perfectionism to problematic use of internet communicative services: The mediating roles of perceived social support and the fear of negative evaluation. *Addictive behaviors*, 39 (12), 1816-1822
- Chen, Y. L., Chen, S. H., & Gau, S. S. F. (2015). ADHD and autistic traits, family function, parenting style, and social adjustment for Internet addiction among children and adolescents in Taiwan: A longitudinal study. *Research in developmental disabilities*, 39, 20-31
- Chiu, S. I. (2014). The relationship between life stress and smartphone addiction on taiwanese university student: A mediation model of learning self-Efficacy and social self-Efficacy. *Computers in Human Behavior*, 34, 49-57
- Edwards, L. M. (2004). Measuring perceived social support in Mexican American youth: Psychometric properties of the multidimensional scale of perceived social support. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 26 (2), 187-194.
- Fard, Z. S., Mousavi, P. S., & Pooravari, M. (2016). Predictive Role of Parental Acceptance, Rejection and Control in the Internet Addiction of the female students. *International Journal of Applied Behavioral Sciences*, 2 (2), 42-51.
- Gonzalez NA. *Internet Addiction Disorder and its Relation to Impulse Control*. MAdissertation. USA: Texas University, College of Psychology; 2008. 6-25.
- Gunuc, S., & Dogan, A. (2013). The relationships between Turkish adolescents' Internet addiction, their perceived social support and family activities. *Computers in Human Behavior*, 29 (6), 2197-2207.
- Hawi, N. S. (2013). Arabic validation of the Internet addiction test. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 16 (3), 200-204.
- Hsieh, Y. P., Shen, A. C. T., Wei, H. S., Feng, J. Y., Huang, S. C. Y., & Hwa, H. L. (2016). Associations between child maltreatment, PTSD, and internet addiction among Taiwanese students. *Computers in Human Behavior*, 56, 209-214.
- Li, C., Dang, J., Zhang, X., Zhang, Q., & Guo, J. (2014). Internet addiction among Chinese adolescents: The effect of parental behavior and self-control. *Computers in Human Behavior*, 41, 1-7.
- Li, W., Garland, E. L., & Howard, M. O. (2014). Family factors in Internet addiction among Chinese youth: A review of English-and Chinese-language studies. *Computers in Human Behavior*, 31, 393-411.
- Liu, Q. X., Fang, X. Y., Yan, N., Zhou, Z. K., Yuan, X. J., Lan, J., & Liu, C. Y. (2015). Multi-family group therapy for adolescent Internet addiction: Exploring the underlying mechanisms. *Addictive behaviors*, 42, 1-8
- Murali, V., & George, S. (2007). Lost online: an overview of internet addiction. *Advances in Psychiatric Treatment*, 13 (1), 24-30
- Oh, W. O. (2003). Factors influencing internet addiction tendency among middle school students in Gyeong-bukarea. *Taehan Kanho Hakhoe Chi*, 33 (8), 1135-1144.
- Pontes, H. M., Szabo, A., & Griffiths, M. D. (2015). The impact of Internet-based specific activities on the perceptions of Internet addiction, quality of life, and excessive usage: A cross-sectional study. *Addictive Behaviors Reports*, 1, 19-25.
- Ridings, C. M., & Gefen, D. (2004). Virtual community attraction: Why people hang out online. *Journal of*

- Computer' Mediated Communication, 10 (1), 00-00.
- Sally, L. P. M. (2006). Prediction of internet addiction for undergraduates in Hong Kong (Doctoral dissertation, Hong Kong Baptist University Hong Kong).
- Şenormancı, Ö., Şenormancı, G., Güçlü, O., & Konkan, R. (2014). Attachment and family functioning in patients with internet addiction. *General Hospital Psychiatry*, 36 (2), 203-207.
- Siomos, K., Floros, G., Fisoun, V., Evaggelia, D., Farkonas, N., Sergentani, E., & Geroukalis, D. (2012). Evolution of Internet addiction in Greek adolescent students over a two-year period: the impact of parental bonding. *European child & adolescent psychiatry*, 21 (4), 211-219.
- Stavropoulos, V., Alexandraki, K., & Motti-Stefanidi, F. (2013). Recognizing internet addiction: Prevalence and relationship to academic achievement in adolescents enrolled in urban and rural Greek high schools. *Journal of adolescence*, 36 (3), 565-576.
- Tang, J., Yu, Y., Du, Y., Ma, Y., Zhang, D., & Wang, J. (2014). Prevalence of internet addiction and its association with stressful life events and psychological symptoms among adolescent internet users. *Addictive behaviors*, 39 (3), 744-747.
- Wąsiński, A., & Tomczyk, L. (2015). Factors reducing the risk of internet addiction in young people in their home environment. *Children and Youth Services Review*, 57, 68-74
- Weinstein, A., Feder, L. C., Rosenberg, K. P., & Dannon, P. (2014). Internet addiction disorder: overview and controversies. *Behavioral Addictions. Criteria, evidence, and treatment*, 99-118.
- Widyanto, L., & Griffiths, M. (2006). 'Internet addiction': a critical review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 4(1), 31-51.
- Wu, X., Chen, X., Han, J., Meng, H., Luo, J., Nydegger, L., & Wu, H. (2013). Prevalence and factors of addictive Internet use among adolescents in Wuhan, China: interactions of parental relationship with age and hyperactivity-impulsivity. *PloS one*, 8 (4), e61782.
- Xu, J., Shen, L. X., Yan, C. H., Hu, H., Yang, F., Wang, L., & Ouyang, F. X. (2012). Personal characteristics related to the risk of adolescent internet addiction: a survey in Shanghai, China. *BMC Public Health*, 12 (1), 1
- Yen, J. Y., Yen, C. F., Chen, C. C., Chen, S. H., & Ko, C. H. (2007). Family factors of internet addiction and substance use experience in Taiwanese adolescents. *CyberPsychology & Behavior*, 10 (3), 323-329.
- Young, K. S., & de Abreu, C. N. (Eds.). (2010). *Internet addiction: A handbook and guide to evaluation and treatment*. John Wiley & Sons.
- Zhang, Z. H., Hao, J. H., Yang, L. S., Zhang, X. J., Sun, Y. H., Hu, C. L. & Tao, F. B. (2009). [The relationship between emotional, physical abuse and Internet addiction disorder among middle school students]. *Zhonghualixingbingxuezhazhi= Zhonghualixingbingxuezhazhi*, 30 (2), 115-118.

